

SZÁNTÓ

ELŐFIZETÉSI ÁRA
A kiadóhivatalban átvéve.
Egész évre 16 k.
Negyedévre 4 ..
Helyben házhoz hordva.
Egész évre 20 kor.
Negyedévre 5 ..
Világke postán szállítva.
Egész évre 24 kor.
Negyedévre 6 ..
Egyes szám ára 8 fillér.

Politikai
napilap

Megjelenik minden nap, ahétyű a
Ünnep utáni napok kivételével.
Szerkesztőség és kiadóhivatal
Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 8.
A szerkesztőség kéziratok vissza-
adására vagy megőrzésére nem
vállalkozik.
Előfizetések és hirdetések a kiadó-
hivatalhoz intézendők.

XXI. évfolyam 94. szám.

Nagyvárad.

Vasárnap 1915 április 25.

Füsttelen nap.

Gondoskodjunk a rokkant katonákról. A társadalom kötelessége.

Az a tengernyi véráldozat, amelyet a nemzet fiaitól a mostani világháború megkövetel, nagy és szent kötelességeket ró a haza minden polgárára, minden honleányra.

A magyar társadalom igyekszik is kötelességének megfelelni, de oly sokoldalú és jelentős kötelességek teljesítése szükséges, hogy ezeknek csak vállvetett buzgalommal, nagy áldozatkészséggel tudunk eredményesen eleget tenni, hogy méltók legyünk azokhoz, akik életüket, egészségüket, testi épségüket áldozták ezért a szent földért és érettségükért, a mi jövőnk boldogságunkért és jólétünkért.

Az elesettek özvegyeinek és árváinak fájó könnyeit felszárítja az idő, a háború által ütött sebeket begyógyítja a társadalom hálás elismerése. De a háború után ezren és ezren maradnak bénák és rokkantak, akik ép testtel álltak ki a haza védelmére s mint nyomorékok, dolgozók képtelenek hagyják el a kórházakat.

Jóllehet, hogy gondoskodik némileg ezekről az államhatalom, de ez a segítség csak a minimális lehet, oly sok oldalról van és lesz igénybe véve az állampénztár. A társadalom pedig nem engedheti, hogy ezek a hősök koldusbottal kezükben tengessék életüket.

A társadalomnak meleg szeretettel kell felkarolni a rokkant katonák ügyét.

A társadalmi akció meg is indult már e szent cél érdekében. Ennek az akciónak keretébe tartozik a füsttelen nap is.

A virágfakasztó május első napján mindenki vonja meg magát a dohányzás élvezetét s legalább ezen összeget adakozza a rokkant katonák javára, vagy váltsa meg a dohányzást erre a napra a tőle telhető minél nagyobb összeggel. Csekély az áldozat, amit a szent célra kérnek, de ha mindenki megteszi kötelességét, szép eredménye lesz az akciónak.

A füsttelen nap magasztos eszméje Nagyváradon is visszhangra talált éppen ott, ahol eddig is annyi nemes virága hajtott ki a jótékonyagnak: a hölgyek minden magasztos eszméért dobogó szívében.

Hisszük és reméljük, hogy az az akció, amely a szegény rokkant katonák érdekében Nagyváradon megindult, mindnyájunknál elismerésre és követésre talál s Nagyvárad nemeslelkű társadalmához méltó fényes eredmény jutalmazza a hölgyek fáradozását.

A május elseji füsttelen nap érdekében Rimler Károly polgármester értekezletre hívta össze a nagyvárad összes nőegyletek vezetőit, hogy megbeszéljék és megállapítsák a füsttelen nap részleteit. Pally Lajosné urnő, aki a háború kezdete óta fáradhatatlanul vezeti a hölgyek jótékony működését, már elkészített tervvel jelent meg az értekezleten.

Rimler Károly polgármester elnöklelt alatt jelen voltak az értekezleten Pally Lajosné, Molnár Gézáné, Mihelffy Lajosné, özv. Személy Kálmánné, Schütz Albertné, Petry Gyuláné, Rezső Mórné, Wiener Jenőné, Lichtmann Mórné, Papp Koriolánné, Fehér

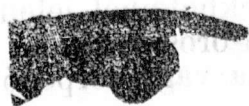
Dezsóné, Sulyok Istvánné, Bögös Józsefné, Schönfeld Lajosné, Perlesz Józsefné, Bige József jegyző.

Rimler Károly polgármester üdvözölte a jelen voltakat. Vázolta a füsttelen nap célját. A társadalom kötelessége, hogy gondoskodjunk a rokkant katonákról. Ő már akkor gondolt erre, mikor a törvény még nem jelent meg. Érintkezésbe lépett Bárczy budapesti polgármesterrel, aki örömmel értesült a nagyvárad mozgalomról. Jogunk van az eredmény 25 százalékát helyi célra fordítani. Mivel egyedül nem tudná az akciót keresztül vinni, felkérte Pally Lajosné urnőt, hogy a nagyvárad hölgyekkel segélyére legyenek. A rokkantak gondozására meg indított korábbi mozgalom eredménye az a 40,000 korona, amely Nagyvárad városának már rendelkezésére áll, ez képezi az alapját annak, amiből mi a saját rokkantjainkról gondoskodni akartunk, hogy pótoljuk azt a csekély összeget, amellyel az állam a rokkantak segélyére jöhet. Ezt a 40,000 korona alapot azonban növelni kell. Közlebb Budapestre utazik s tájékozódik, hogy Budapestről számíthatunk-e segélyre. Nagyvárad városa is megszavaz egy nagyobb összeget. Az alap növelésére a gyűjtést újból megindítják. A tanács foglalkozott a kérdéssel. A város a Bottó-féle főziskolát szándékozik a rokkantak elhelyezésére és ellátására berendezni, a főziskola beszüntetésével. Szóval amit országosan csinálnak, azt mi is megcsináljuk.

Ezután Pally Lajosné terjesztette elő propezióit. Gyűjtőivekkel és perselylyel gyűjtsenek és pedig részint az utcákon felállított asztaloknál, részint a bankokban, gyárakban, kávéházakban. — Urhölgyek és leányok a gyűjtésen kívül megváltási jelvényeket áruljanak.

Asztalokat állítanak fel az alábbi helyeken, ahol következő hölgyek teljesítenék a gyűjtést:

MEGNYILT a

GYERMEK-DIVAT SZALON

elegáns leányka és fiu-ruhák, felöltők raktára
Rimanóczy-utca 1. szám, Royal kávéház mellett.

1. **Vasut:** Buttyka Lajosné. Bent a pályaudvaron megkérni, hogy ő kérjen fel hölgyeket s neki küldeni a jelvényeket és gyűjtőívet.

2. **Vasutnál** a kocsimegállónál kívül — Váradi Ignácné (főnökhelyettes) — hozzáküldeni a jelvénygyűjtő ívet kérni, hogy ő kérjen fel hölgyeket.

3. **Vasuti posta:** Krammerné (postafőnök) hozzá küldeni a jelvényeket, ívet s kérni, hogy ő kérjen fel hölgyeket. Pénzt ő vigye be.

4. **Káptalan:** Vuetskics Julia, Mayer Lászlóné, Géher Antalné, Niedermann Antalné. Jelvényeket, íveket Vuetskics Juliához Schlauch-tér 20. sz. küldeni s kérni, hogy a többi hölgyeket ő vezesse a gyűjtést tetés szerinti. Pénzt be vigye.

5. **Berettyó vízszabályozó társulat palotája:** Korbély Józsefné és Fássy Lajosné.

6. **Pénzügyi palota:** Német Istvánné, Popper Józsefné, Hirschmann Gyuláné, Gyarmathy Viktorné.

7. **Adóhivatal:** Vas Árpádné, Medvigy Ferenecné, Kelepecz Margit, Kaczián Kornél, Virányi Béláné és Schiller Ferenecné.

8. **Lat. szert. püspökség:** Pálffy Jenőné, Krüger Aladárné, Gellért Lászlóné.

9. **Allamépítészeti hivatal:** Varró Domokosné, Sztaniszlavszky Adolfné, Stokker Józsefné, Soós Jenőné, Ternyei Antalné, Ternyei Arminné.

10. **Főposta:** Siket Trajáné, Siket Ilus és Sas Edéné.

11. **Oszták-Magyar Bank:** Hiemesch Frigyesné és az általa felkért hölgyek.

12. **Kir. ügyészség:** Thury Endréné és Brányi Gézané.

13. **Megyeháza:** Verner Kálmánné, báró Podmaniczky Károlyné, Bögs Lajosné, Böhm Jenőné és Szolcsányi Hugóné.

14. **Tábla:** Sulyok Béláné, Kepes Miklósné, Jakab Mihályné, Hubay Lajosné.

15. **Törvényszék:** Halász Zsigmondné, Imecs Illésné, Kossán Jánosné, Szőlősi Gyuláné, Fábri Albertné, Kenéz Sándorné.

16. **Sebeskőrös:** Tabéry Arminné, Puskás Irén, Angyal Ilka, Kruzsliez Erzsike és Mariska.

17. **Városi kávéház:** Eleméry Ferenecné, Lakatos Józsefné, May Sándorné, Személy Kálmánné, Moskovits Miksáné.

18. **A Szent István gyógyszertár:** Beliczay Elekné, Cserneckyné, H. Fekete Péterné.

19. **Royal-kávéház:** Fényes Manóné, Darvas Imréné, Bognár Sándorné, Bognár Lilli, Spitzer Mártonné, Némethy Ferenecné, Govrik Ákosné.

20. **Az Emke kávéház:** Verzár Istvánné, Sebő Mihályné, Dénes Ödönné, Holicserné, Konrad Béláné, Fehér Dezsóné, özv. Schmidt Istvánné, Székelyné Leipek Rózi, Lichtmann Mórné és Schwartz Gyuláné.

21. **Elite:** Petry Gyuláné, Mihelfy Lajosné, Popper Ákosné, Perczel Adolfné, Krausz Samuné.

22. **Színház:** Erdélyi Miklósné, Rigó Szeréna.

23. **Pannónia:** Bócz Gézané, Zigre Miklósné, Sulyok Istvánné, Stern Ödönné, Berkovits Renéné, Gyémánt Jenőné.

24. **Bémer tér:** Grunwald Henrikné, Kis Döméné, Vadász Albertné, Flegmann Arminné.

25. **Kis piac:** Gerő Arminné, Sarkady Lajosné, Réz Mihályné, Kotzó Jenőné.

26. **A Nagyváradi Takarékpénztár:** Hoffbauer Pálné, Pelle Jánosné, Reismann Mórné, Ineze Lipótné.

27. **Bihoreana:** Pap Koriolánné, Lázár Aurélné, Vulkán Józsefné, Popeszkú Péterné, özv. Báby Vazulné.

28. **Villamos megálló a Hadapród-iskola előtt:** Koszta Istvánné, Kurländer Jenőné, Szabó Ákosné, Moskovics Gizella.

29. **A szabadkőműves páholy előtt:** Fekete Ilonka, Edelman Menyhértné, Várnai Rózi, Rezső Mórné.

30. **Postahivatal** Kossuth Lajos utca: Gélya Béláné, Réz Mihályné, Lichtmann Mórné.

31. **Postahivatal:** Nagy Teleky-utca: Zsádánky Lászlóné, Szotek Gáborné, Makkai Katalin, Csordacsics Ferenecné.

32. **Csendőrszolgálat:** Paál Ilonka, Nosz Ilonka, Sebő Imréné, Simonyiné, Baesinszky főhadnagyné.

33. **Postahivatal:** Gilányi sor. Kovács Józsefné, Tóth Mariska.

34. **Postahivatal:** Kolozsvári utca. Istvánfy Istvánné, Mártonfy Istvánné, Várszegi Lajosné

35. **Hegedüs gyógyszertár:** Kolozsvári-utca. Szalay Józsefné, Rozenberg Izsóné, Nagy Dezsóné, Molnár Gyözné, Szabó Sándorné.

36. **Velencei állomás:** Huszár állomás-főnökné.

37. **Saskávéház:** Szentlélek Kálmánné, Wiener Jenőné, Perlesz Józsefné, Laszky Arminné, Farkas Etelka, Dutka Ákosné.

38. **Városháza:** Kőszeghy Józsefné, Fráter Imréné, Buzássy Albertné, Medvigy Gáborné, Tatár Zoltánné, Gyöngyössy Istvánné, Papolcyné.

39. **Lloyd-kávéház:** Hegedüs Ottóné, Reichtné Bauer Zsófia, Szücs Izsóné, dr. Meer Samuné.

40. **Sas passage:** Belezna Antalné, Horváni Gyuláné, Mórész Ernőné, Schmiszedt Istvánné, Darvas Istvánné.

41. **Stepper cukrázda:** Örley Györgyné, Kolossy Béláné, Szunyogh Pálné, Fényes Lorádné, Baranyi Tiborné, Miskolczy Lili, Havas Mórné.

42. **Magyar Korona patika:** Kazinczy Mariska, Mártonffy Marcalné, Moskovits Józsefné, Reichardné, Ipolyi Keller Gyuláné, Szeszics Elekné, Zsigmond Andoráné, Ullmann Sándorné, Göndics Irén.

43. **Oroszlángyógytár:** Dr. Baraa Arminné.

A javaslatot elfogadták s az illető hölgyeket a gyűjtésre a polgármester kéri fel, azzal, hogy leányokat és férfiakat is vonjanak be a gyűjtés eszközésére.

Gróf Széchenyi Miklós kórházlátogatásai.

Gróf Széchenyi Miklós v. b. t. t., megyéspüspök, mint az Országos Vörös Kereszt Egyesület alelnöke, Brém Lőrinc tb. kanonok, Irodaigazgató társaságában automobilon meglátogatta Mezőtelegden a Telegdy József majorjában levő, Mezőtelegd község által fenntartott hadi tartalék kórházat.

Onnan Élesdre ment a megyéspüspök, ahol a régi róm. kath. plebánia-épületben levő gróf Bethlen Aladár költségén fenntartott hadi kórházat látogatta meg. Élesden megtekintette még a község házában az állami elemi iskolában és a községen kívül épült tudószanatóriumban elhelyezett hadi kórházat.

Visszatérve Alsólugoson a gróf Zichy Rafael kórházat nézte meg.

A főpásztor mindenütt a legnagyobb megelégedésének adott kifejezést a tapasztalt rend és tisztaság felett. Elismerését fejezte ki az ápolók önfeláldozó munkássága felett, amelyet minden kórházban kifejtének a sebesültek ápolásában.

A sebesült katonákat mindenütt nagy szeretettel kérdezte ki a megyéspüspök sebesülésük körülményei felől érdeklődött állapotuk iránt s hogy családtagjaik értesültek-e hollétükről. Minden sebesültet megszólításával tüntetett ki. A szenvedő katonákra szem-

mel láthatólag nagyon megnyugtatólag hatottak a főpásztor biztató, vigasztaló szavai.

Az oroszok nem támadnak.

Budapest, április 24. (M. T. I.) Az oroszok az uzsoki és nagypolányi veszteségeik után támadásaikat csaknem teljesen beszüntették.

A sajtószállásról táviratozzák, hogy magyar területen már csak a Zboró—Sztropkó—Virava vonalon van még orosz.

A cár Lembergben.

Budapest, április 24. (M. T. I.) A cár Lembergbe érkezett, ahol nagy beszédet mondott, amelyben az oszthatatlan, egységes Oroszországot éllette az odarendelt lakosság előtt.

Merényletet követtek el a lebergi parancsnok ellen.

Budapest, április 24. (Saját tud.)

Pétervárról jelelik, hogy Lemberg parancsnokára Skalonra kikocsizás közben kétszer rálöttek. Sértetlen maradt. Sofőrje meghalt. A merénylője egy fiatal gyöngye ember, elfogni nem tudták.

Wied herceg a magyar katonákról.

Budapest, április 24. (Saját tud.) Berlinből jelentik, hogy Wied herceg, mint német összekötő tiszt be van osztva Szurmay hadseregesoportjához. Legmelegebb elismeréssel beszélt a magyarokról. Uzsoknál emberfeletti munkát végeztek nem oroszokkal, hanem Istennel és a természettel harcoltak.

Elzárták az Északi-tengert.

Budapest, április 24. (Saját tud.) Amsterdamból jelentik, hogy az Északi tengert csapatszállítások miatt elzárták.

Lord Grey nyilatkozata.

Budapest, április 24. (Saját tudósítónktól.) Lord Grey kijelentette, hogy eddig 700 huszár angol harcol Flandriában, most a hátralevő kontingenst átküldi.

A franciák beismerik az yperni veszteséget.

Berlin, április 24. A franciák hivatalosan beismerik, hogy a németek a szövetséges csapatokat az Ypern-csatornánál visszaszorították.

Az Unió visszatartja a monarchia postáját.

Budapest, ápr. 24. (M. T. I.) Az Egyesült Államok postaminisztere nem adta ki a Rijndam postagőzösnek azokat a postai küldeményeket, amelyek Németországnak és Ausztria-Magyarországnak lettek volna továbbítandók.

Elsülyedt gőzös.

Budapest, április 24. (Saját tud.) Stockholmból jelentik, hogy Fraak finn-orosz gőzös Atland-szigetnél akna vagy torpedótól elsülyedt.

Az ellenzék és a kormány. Budapestről jelentik: Az ellenzék elnöki tanácsa ülést tartott, amelyben a mandátumok meghosszabbításának kérdéséhez Apponyi Albert gróf és Vázsonyi Vilmos szólottak hozzá, akik a meghosszabbítást helytelenítik. Vázsonyi azt fogja indítványozni, hogy a választásokat a kivételes állapot megszűnésétől számított hat hónap múlva tartásuk meg. Kimondotta az elnöki tanács, hogy az indemnitás kérdésénél hosszabb vita fejtendő ki és ki kell fejezni az ellenzék bizalmatlanságát a kormány iránt.

Az idén nem lesznek kiskatonái a vármegyének.

A pécsi iskolában csak a nagyváradai alapítvány érvényes.

Biharvármegye törvényhatósága tudvalevőleg négy alapítványi helyet létesített a nagyváradai hadapród iskolában. A négy helyből évenként rendszerint megüresedett egy hely és annak betöltése iránt a májusi rendkívüli közgyűlés intézkedik. Az idén Biharvármegye egyáltalán nem vesz fel az alapítványi helyre senkit. Ez az intézkedés eléggé meglepő ugyan, de a mai viszonyok közt talán magyarázatot talál. A vármegyén ugyanis miniszteri utasítás alapján tölthetik be az alapítványi helyeket.

A megüresedő helyekre vonatkozólag tegnap érkezett le a miniszteri rendelet, melyben fel van sorolva azok az alapítványtevők, akiknek jogukban áll pályázókat felvételni. Ebből a névsorból Biharvármegye hiányzik, csupán Nagyváradnak van két helye betöltésre.

A megüresedő helyek neveiből a nagyváradai hadapródiskola hiányzik és csak a pécsi van feltüntetve. Ugy, hogy a nagyváradai hadapródiskolára egyáltalán nincs is pályázat hirdetve.

A miniszteri rendelet meglepetést keltett a megyeházán, ami annál is érthetőbb volt, mert a vármegyének az idén nem is egy, de két alapítványi helye ürt meg. Hogy a két hely betöltése iránt a miniszter nem intézkedett, azt azzal magyarázzák, hogy a vármegye által tett alapítványi levélben ki van tüntetve világosan, hogy az csakis a Nagyváradon működő hadapródiskolában érvényes. A nagyváradai hadapródiskola pedig az idén nem működik s ezen az alapon a két hely betöltetlenül marad. Jövőre természetesen 3 hely felett fog rendelkezni Biharvármegye.

A Ludovikában megüresedő gr. Buttler-féle alapítványi helyet sem töltik be az idén. A honvédelmi miniszter ugyanis értesítette a vármegye törvényhatóságát, hogy az idén a Ludovikába nem vesznek fel növendékeket. A háboru után természetesen pótolni fogják itt is az idén előálló veszteségeket.

Eszerint Biharvármegye a folyó évben csak az andaházi Szilágyi-féle alapítványi hely felett fog dönteni. Eddig még erre sem akadt egyetlen pályázó sem s ha még a

hátralévő egy hét alatt sem érkezik be pályázat, akkor az idén nem lesz kiskatonája a vármegyének.

A jövő héten kezdik meg a vármegyei liszt kiosztását.

Megállapították a lisztárakat. Kik szállítják a lisztet.

Biharvármegye területén még eddig nem volt égetően szükséges a hatósági élelmezés, illetve a közönségnek liszttel való ellátása. A községekben ma is annyi liszt van, hogy abból eddig a lakosság ellátása bőségesen biztosítva volt.

Nehogy azonban az utolsó pillanatra maradjon a liszttel való ellátás és a közönség kenyér nélkül maradjon, Fráter Barnabás alispán már az utolsó lépéseket is megtette, hogy megfelelő lisztkészlet álljon a közönség rendelkezésére. Pénteken már a lisztárakat is megállapította az alispán és annak miként leendő kezelése iránt is intézkedett a főszolgabírák útján. A főszolgabírák már tegnap kézhez is vették a rendeletet és a kellő intézkedéseket foganatosították.

A főszolgabírákhoz intézett rendeletről tudósítónk a következőket adja:

Főszolgabíró Urnak!

Biharvármegye községeinek, illetve az előjáróságok által összeállított s hozzám betherjesztett kimutatások szerint az arra rászorultak liszttel leendő ellátása a jövő hét folyamán meg fog kezdődni.

Felhívom ennél fogva főszolgabíró urat, hogy hozzám sürgősen terjeszen be kimutatást arról, hogy az alább részletezett liszt-fajtákból folyó évi május hó végéig járása területén minő mennyiségre volna szüksége, azok mely állomásra volnának szállítandók.

A lisztfajtákat és azok árait méter-mázsánként a következőkben állapítom meg.

- Buzaliszt 0-ás 80 korona 50 fillér.
- Tengeriliszt 45 korona.
- Főzöliszt 50 százalék buza 50 százalék árpa 56 korona.
- Kenyérliszt 30 százalék buza 70 százalék tengeri 46 korona.
- Kenyérliszt 15 százalék buza 15 százalék rozs 70 százalék tengeri 46 korona.
- 30 százalék buza 20 százalék árpa 50 százalék tengeri 46 korona.
- Korpa 17 korna.

A buza, rozs, árpalisztek előírás szerint keverendők. Egyes községekben az elárúsításról a főszolgabíró ur tartozik gondoskodni. Az elárúsítókkal szerződés köntendő. A szövetkezetek az elárúsítással mindenestre megbizandók. Minden elárúsító csakis az előjáróság által kiállítandó utalványra adhatja ki a lisztet.

A tengerilisztet is később azon malmok fogják szállítani, melyekkel az örlési szerződést megkötöttem. Ezek a malmok a következők:

1. Emilia malom Nagyvárad;
2. Sternberg Lázár és társa Fugyivásárhely.
3. Gizella műmalom Érmihályfalva
4. Kolliner György és fia Érmihályfalva.
5. Gerlack Mihály Margita.
6. Sternberg Mór Biharpuspöki.
7. Toldi műmalom Nagyszalonta.
8. Uradalmi malom Mezőtelegd.
9. Egyesült villamosági és malom r.t. Belényes.
10. Weisz Jakab és fia Bihardiószeg
11. Csete József Bihardiószeg

A malmok a rendeltetési hely vasuti állomásáig szállítják a lisztet, azon túl az illető elárúsító köteles szállítani.

Nagyvárad, 1915. április 23-án.

Fráter Barnabás
alispán.

Gyermekvédelmi értekezlet Nagyváradon.

Nagy fontosságú értekezletet tartott Nagyváradon e hó 22 én dr. Bosnyák Zoltán miniszteri tanácsos a gyermekvédelem ügyében, melyre meghívta az ország összes menhelyi igazgatóit.

Az értekezleten megjelentek: Dr. Bosnyák Zoltán, Kőszeghy Sándor miniszteri tanácsosok, dr. Ruffy Pál, az állami gyermekmenhely országos felügyelője, dr. Brokás a debreceni, dr. Cseresnyés József a veszprémi, dr. Edelmann Menyhért a nagyváradai, dr. Genersich Gusztáv tanár a kolozsvári, dr. Leitner Ernő az aradi, dr. Nusser Lajos a munkácsi, dr. Takács Lajos a marosvásárhelyi menhely igazgatója és Szombathelyi Sándor, a nagyváradai menhely gondnoka.

Az értekezlet megvitatott főbb pontozatai voltak:

Felmerült e jelensége annak, hogy egyes gyermekmenhelyek körletében a nevelőszülők a hozzájuk kihelyezett gyermekeket a megélhetési viszonyok súlyosbodása folytán a menhelynek visszaadják? Erre a kérdésre a menhelyek igazgatói egyértelműleg ama kijelentést tették, hogy a beállott rendkívüli közgazdasági viszonyok a gyermekeknek a telepek közötti elosztására eddig hátrányos befolyással nem voltak és hogy a gyermekek áthelyezése a nevelőszülők között nem nagyobb, mint volt a múlt év hasonló szakában.

A második megvitatott kérdés volt, hogy vajjon a nagy gazdasági átalakulás miatt emelkedett-e a gyermekek felvételi száma? Erre a kérdésre a menhelyek igazgatói ugyancsak egyértelműleg jelentették ki, hogy a felvételek száma csekély mértékben emelkedett. Ennek oka, hogy a hadbavonultak családtagjairól az államkincstár kellőleg gondoskodott.

A megvitatott harmadik kérdés azzal az eshetőséggel foglalkozott, mennyire volnának képesek a menhelyek felvételre tömegesen jelentkező gyermekeket befogadni és azok elhelyezéséről gondoskodni?

Az értekezlet a legnagyobb megnyugvással állapította meg, hogy az állami gyermekmenhelyek intézménye akár tömeges beutalásra is, teljesen készen áll. Az érdeklődés a gyermekek iránt oly nagy, hogy egyes községek igényeit a menhelyek igazgatói kielégíteni sem bírják.

Az értekezlet tagjai tegnap megsejlelték a karcagi telepet, mely a nagyváradai gyermek menhelyhez tartozik. A küldöttség dr. Edelmann Menyhért orvos, gyermekmenhelyi igazgatóval sorra járta a nevelőszülők házeit Karcagon s örömmel állapította meg, hogy ennek a telepnek is még sokkal nagyobb a teherbíró képessége, mint amennyire ma igénybe van véve, annyira, hogy sokkal több gyermeket lehet ott elhelyezni, mint amennyi ma ott jó otthonra talál. A nagyváradai gyermekmenhely tehát képes lesz megfelelni annak a nagyobb követelménynek is, melyet a háboru esélyei ettől az életerős intézménytől méltán megkívánnak.

Ujabb fejlemények a Strasser ügyben.

Eddig 500,000 koronát foglaltak le. — Négy üzleti könyvet foglaltak le bűnjelként. Ujabb letartóztatások várhatók.

— Saját tudósítónktól. —

Az a nagyarányú szállítási panama, amely az egész országban feltűnést keltett és amelynek számai lassankint kezdenek kibontakozni a szigorú, tárgyilagos igazságot kereső katonai nyomozás folyamán, tegnap ismét egy újabb fázishoz érkezett, amely ez ügyben nagy meglepetéseket fog okozni a közönségnek.

Scholler főhadnagy, a szállítási panama nyomozására kiküldött katonai ügyész tegnap visszatért Nagyváradra és azonnal még a korai reggeli órákban hozzákezdett a kihallgatásokhoz, amelyek a késői délutáni órákig szünet nélkül tartottak.

Eddig 500000 koronát foglaltak le. Még nagyobb lefoglalások várhatók.

Strasser Aladár letartóztatása alkalmával a rendőrség azonnal lefoglalta a vállalkozó lakásán levő 130.000 korona értékű értékpapír és pénzkészletet.

A megejtett nyomozások során kiderült, hogy Strasser Aladár különböző bankokban különféle nevek alatt horribilis pénzüsszegeket helyezett el, amelynek felkutatása és kézrekerítése képezte a nyomozó hatóság legfőbb törekvését. A detektívek csakhamar nyomra akadtak és a nagy ügyességgel az ország különböző vidékein és a fővárosban elhelyezett pénzüsszegek legnagyobb részét lefoglalták a bankoknál.

Igy is igen szép summára emelkedett eddig is az az összeg, amely a nyomozást vezető Schiller katonai ügyész kijelentése szerint nemsokára meg fog duplázódni.

Ugyanis igen sok betétkönyvet nem találnak meg, míg a pénzüsszeg betéti helyét már eddig sikerült kinyomozni. Most minden fáradságukkal azon vannak a nyomozási apparátus közegei, hogy a betétkönyveket megkerithessék.

Ha ezek a betéti könyvek is a nyomozó hatóság birtokába kerülnek, akkor körülbelül meg lesz állapítható az az összeg, amellyel Strasser megkárosította az államot.

Eddig a következő értékeket foglalták le:

130,000 koronát az első házkutatás alkalmával.

80,000 koronát követelését.

60,000 koronát érő élelmicikket a nagyváradai áruaktárban.

14,000 korona készpénzt Kolozsváron.

60,000 koronát érő élelmicikket a kolozsvári áruaktárba.

130,000 koronát foglaltak le tegnapelőtt készpénzben két fővárosi banknál.

Lefoglaltak bűnjelként négy üzleti könyvet.

Igen meg fogja könnyíteni a nyomozást a továbbiakban az a körülmény, hogy négy üzleti könyv, illetőleg üzleti feljegyzéseket tartalmazó notesz került Scholler katonai ügyész kezébe. Ezek a noteszek Strasser

Aladár tulajdonába voltak, amelyek rendszeres feljegyzéseket tartalmaznak azokról, akik Strasser Aladártól pénzt kaptak. Igen nagy számmal vannak itt bevezetve olyanok, akik Strasser Aladártól nagyobb pénzüsszeget kaptak, még pedig nem szállítási ügyekből kifolyólag.

Hogy mennyire fontosnak tartotta Strasser Aladár ezeket az üzleti feljegyzéseket tartalmazó noteszeket, mutatja az, hogy mikor értesült a katonai ügyész megérkezéséről és a nyomozás megindításáról, tüstént szétzaggatta ezeket. Szerencsére ezekből a legnagyobb rész és a nyomozás további folyamára legfontosabb adatok megmaradtak és a kissé megrongált noteszek napvilágra kerültek a szenes kosárból, ahova Strasser Aladár beledobta. Ezekben a noteszokban foglalt adatok alapján folytatta a kihallgatást Scholler katonai ügyész tegnap egész nap, amelynek még egy igen érdekes és talán legközelebbjövőben nagy feltűnést keltő eredménye lesz.

Schunke Gusztáv kihallgatása.

A rendőrségen a tegnapi nap folyamán igen lázasan folyt Schunke Gusztávnak a kihallgatása.

Schunke Gusztáv a Wilgerodt-féle cég hivatalnokja volt. A cégtől azonban nemrég elbocsátották és egy darabig állás nélkül volt. Nemsokára azonban az öngyilkos Kirch Ferenc, aki a mozgósítás előtt Schunkének tisztviselőtársa volt, beprotégálta Strasser-nél, úgy, hogy Schunke Gusztáv a Strasser-féle szállítási vállalat egyik megbízottja lett. A nyomozás során a Strasserrel való szoros connexusánál fogva vele szemben is terhelő adatok merültek fel és éppen ezért a rendőrség tegnap megidézte. A kihallgatás tegnap délután kezdődött meg és igen sokáig eltartott. A kihallgatásról még ezideig biztos hírek nem szivárogtak ki.

Ami az ügyet illetőleg a legfrappánsabb és bonyolultsága nézve a legjellemzőbb, azt igen megkapó módon juttatja kifejezésre Scholler katonai ügyész azon nyilatkozata, hogy ebben a panama ügyben az eddigi fejlemények és sejtések szerint még több letartóztatások lesznek a közel napokban.

A Berger-korcsma sorsa.

Nagyvárad városa egész közönségében rokonszenves fogadtatásra talált az az agitáció, melyet a Bémer-tér szégyenfoltja: a Berger korcsma ellen folytatunk. Minden jóízű ember előtt lehetetlennek látszik, hogy éppen a fényes Bémer-teret, a város egyetlen ékességét részeges csavargók találkozó helye rontítsa el, ahol a város söpredéke issza le magát a sárgaföldig s csinál botrányokat széles jókedvében.

Most végre itt van az ideje, hogy ez a botrányos állapot megszűnjék, mert az üzlet tulajdonosa meghalt s özvegye: Berger Mórné e hó 19-én 32766. és 32767. szám alatt kérvényt nyújtott be a kir. pénzügyigazgatósághoz azzal a kéréssel, hogy az italmérés és dohányárusítás jogát a Mezey-Mihály-utcaára áthelyezni engedélyezzék.

Most tehát itt van az ideje, hogy a városnak ez a szégyenfoltja: a Berger-korcsma eltűnjék, mert most már szó sem lehet arról, hogy szerzett jogot vegyenek el valakitől.

Azonban egyik olvasónk figyelmeztetett, hogy ez a törhetetlen állapot így marad örök időnkig változatlanul. Arról van ugyanis szó, hogy valami Goldfeder nevű egyén, a régi korcsma üzletvezetője újra kibérelte a helyiséget ugyancsak pálinkás lebuinak s hogy a hatóságot félrevezessék, „Bodega“ elnevezés alatt akarja kinyerni az engedélyt. Hogy ez a régi állapot fenntartását jelenti, azt garantálja az új bérlő személye, aki a régi üzlet alkalmazottja volt, másrészt kétségtelenné teszi az a körülmény, hogy az új bérlő a régi helyiség berendezésére alkuszik s megvan a kilátás reá, hogy azt meg is szerzi az új pálinkás bolt részére.

Feltéve, hogy csakugyan bodega akar lenni ez a helyiség: akkor sem lehet más, mint a régi lebu, mert nem valószínű, hogy uri ember betegye a lábát ebbe a helyiségbe, amely mindig a csavargók tanyája volt.

Emlékeztetjük Gerő Ármint főkapitány urat arra, hogy annak idején kijelentette, hogy az esetben, ha a régi tulajdonos elmegy ebből a helyiségből, újabb italmérési engedélyt nem fog erre a helyre véleményezni.

Teljes bizalmunkat helyezzük a kir. pénzügyigazgatóság vezetőjébe Németh István pénzügyigazgató urba, s megvagyunk győződve, hogy tekintetbe fogja venni Nagyvárad közönségének régi óhaját s nem engedi magát megtéveszteni egy jól választott cím által, mely alatt a régi botrányok ujulnának meg, amikor a Berger-korcsma előtt nem lehetett hölgyeknek elmenniök anélkül, hogy ki ne tegyék magukat részeg csavargók inzultusainak.

A Berger korcsmanak nem szabad semmiféle új címen feléledni a Bémer téren.

..HIREK..

Szt. Márk napja: buzaszentelő

Régi és kedves ünnepe a magyar népnek a buzaszentelés, mert jól tudja, hogy minden áldás a jó Istentől jó. Az egyház ilyenkor a régi hagyományokhoz híven megáldja a vetéseket és a hol szőlők vannak azokat is. A mai szertartás eredetének idejét pontosan nem tudjuk. Némelyek nagy szt. Gergely korára teszik. Ő ugyanis április 24-én a mirigyvész pusztítása miatt tartott ily körmenetet, melyről mások mint minden évben megtartott bűnbánati szertartásról emlékeznek meg. A szertartásnak főjellege a bűnbánatos töredelem és ezért a papság violaszínű ruhában végzi azt.

Áhítatos imával és buzgó könyörgéssel fordulunk ma a Mindenhatóhoz, hogy a földnek bő gyümölcsét adja és azt megtartsa, mert hiszen ebből lesz a mindennapi kenyér, a melyet oly nehezen szerzünk ma.

És most midőn annyi bajjal küzdünk és a mikor mindnyájunk szemé a magyar föld termésén csüng, sőt talán ettől függ nagyobb részt nemzetünk jó vagy bal sorsa, most még buzgóbban kell imádkoznunk és ostromolnunk az Egek Urát az imával: „hogy a földnek bő gyümölcsét adjad és azt megtartsad, kérünk Téged hallgass meg minket.“

A székesegyházban a szertartás ma reggel 8 órakor esendes szentmisével kezdődik. Ezalatt a székesegyházi énekkar elénekli a lorettói litániát és az „Exaudi nos” című antiphonát. A szentmise után, kedvező idő esetén a Mindenszentek litániájának éneklése mellett körmenet vonul a székesegyház oldalára, ahol a vetégek megáldatnak. A litánia és egy könyörgés után, melyet a celebráns mond, a szer. pap a világ négy tája felé fordulva olvassa a megfelelő evangéliumot, melyet mindig egy respousorium éneklése követ. Ezen alkalommal a kir. kath. tanító képző férfikara elénekli Resch Mihály zene-tanár négy respousoriumát. Minden respousorium után egy könyörgés következik, melynek végeztével a körmenet visszatér a templomba, ahol Te Deummal és a „Mennynek királynéja” című antiphonával végződik a szertartás.

A Nagyváradi Zeneiskola mai háborus hangversenye.

Rendkívül érdekes és vonzó műsora hangversenyen fog ma délután gyönyörködni Nagyváradi művelt és a zene iránt érdeklődő közönsége. A „Nagyváradi Zeneiskola” mai háborus hangversenye igazán szenzációs, s a rendes hangversenyek nivóján felül is emelkedik, aminek biztosítékául az szolgál, hogy a műsoron a város legkiválóbb zenei tehetségei szerepelnek, s az adandó darabok is a klasszikus zeneköltészet legragyogóbb alkotásai.

A hangversenyre a legmelegebben felhívjuk a közönség figyelmét annál is inkább, mivel a befolyó jövedelmet a rokkant s a háboruban megvakult katonák javára fordítják. A hangverseny, mely a Katholikus Kőr Szent László-termében lesz megtartva, pontosan délután öt órakor kezdődik.

A hangverseny műsora a következő:

1. Goldmark: Sakuntala nyitány 8 kezes; két zongorán előadják I. Szokoly Erzs, Szalay Elemér, II. Somló Aranka, Kalenda Boriska.
2. Bach a moll Suite-ből, a) Prelude, b) Sarabande, c) Bourrée. Heller: Saltarello Kardos Magda.
3. Jensen: Fernsicht, Gade: Scherzo Krauss Irén.
4. Schubert: Impromptu Esz dur Weisz Rezs.
5. Godard: A reggel Grósz Ilonka Bodó A.; Bourrée Havas Rózsi.
6. Kjerulf: Bölcsődal Ternyei Pál. Szendy: Allegro Ternyei Edith.
7. Beethoven: Andante f moll Leipnik Erzs.
8. Raff: Rigaudon Aczél Ilonka.
9. Grieg: Sonate e-moll I. tétel Gerő Magda.
10. Chopin: Fantasie Impromptu Waldmann Erzs.
11. Mozart: Versenymű B-dur Leipnik Erzs. Második zongorán kíséri Waldmann Erzs.
12. Schumann: Papillon Perlesz Vilma.
13. Brahms: Konzert-etűde Des dur Barabás Erzs.
- Magyar tánc Des-dur Barabás Erzs.
14. Schubert: Fantasie e-moll, két zongorán előadják Váradi Stefi és Gerő Magda.

* **Kirendelés.** Az igazságügyminiszter dr. **Jakabfi Ferenc** élesdi ügyvédet a nagyváradi kir. ügyészségkerületébe ideiglenes ügyészségi megbízottul. A debreceni kir. közjegyzői kamara **Adorján Imre** közjegyző-helyettesét dr. **Stettner János** székelyhídi kir. közjegyző állandó helyettesévé rendelte ki.

* **Kitüntetés.** Grócz Béla 301. honvédegyalozredbeli hadnagy, a ki a mozgósítás óta a haretéren küzd, a signum laudist kapta

* **Kanonok-tanító.** Az önfeláldozó, hazafias munkának egy gyönyörű példájáról értesít zilahi tudósítónk. **Csaponyi Ignác** tb. kanonok, zilahi plebános, 74 év terhével a vállán, maga tanítja az elemi iskolás gyermekeket hadbavonult kántortanítója helyett. A tiszteletreméltó aggastyán fiatalos munkakedvvel végzi a tanítást az elemi iskolában nap nap mellett, s így hozza meg azt az áldozatot, amit a háboru megkíván mindenkitől vagy a haretéren vívott élethalálharcban, vagy itthon a nemzeti erő fejlesztése körül.

* **A Leszámitoló és Jelzálogbank** részvénytársaság értesíti t. ügyfeleit, hogy a pénztárnál jegyzett 6 százalékos hadikölcsön végleges szabad kötvényeket a kiadott elismervények beszolgáltatása ellenében átvehetik.

* **Hősi halál.** **Petri Béla**, az ungvári m. kir. vasutbiztosító osztag parancsnoka, **Petri János** nyugalmazott posta felügyelő fia, az ungvári csapatkórházban a haza iránt való fáradhatlan és odaadó szolgálata következtében elhunyt. **Petri Béla** polgári életben a szatmári rendőrség tisztviselője volt.

* **Harcotéri szolgálatra jelentkezett képviselő.** Pécsről írják: **Hámos Antal** báró képviselő önkéntesnek jelentkezett a pécsi 8. honvédegyalozredhez, azzal a kérelemmel, hogy ne tartsák itthon kiképzés és önkéntesi iskolázás címén hónapokig, hanem vigyék azonnal a harevonaiba, mert mindazt, amire a katonáknak szüksége van, a lövészárokkban is megtanulhatja. Az ezredparancsnokság ezt a kérelmet teljesítette és **Hámos Antal** báró országgyűlési képviselőt önkéntesként beosztotta **Bárczay Ferenc** országgyűlési képviselő, honvédegyalozred századába, amely különösen a téli folyamán számos kitűnő fegyverténytel nagy elismerést aratott. **Hámos** báró a képviselőházi tanácskozások után századparancsnokával: **Bárczay Ferenc**cel együtt megy a haretérré.

* **Letartóztatott kávécsaló.** A budapesti államrendőrség az utóbbi napokban több kereskedőt tartóztatott le, akik a hadsereg részére való kávészállításoknál csalásokat követtek el. Ugyanezért tegnap letartóztatották Budapesten **Schwartz Bernát** kereskedőt is.

* **A választók névjegyzéke.** Az 1899. évi XV. t. c. 160 §-a értelmében az országgyűlési képviselő választók véglegesen megállapított névjegyzékének egy példánya, mely a választók használatára áll az illetékes kir. közjegyzőnél helyezendő el. Nagyváradi város központi választmánya f. évi márc. 31. napján tartott ülésében elhatározta, hogy az 1915. évre érvényes képviselő választók névjegyzékének egyik eredeti példányát **Miskolezy Barnabás** kir. közjegyzőnél, másik példányát dr. **Örley György** kir. közjegyzőnél helyezi el. A fenti körülményről Nagyváradi város közönségét jelen hirdetés útján értesitem. **Rimler Károly**, polgármester.

* **A Vörös Kereszt Egylet mai ünnepélye.** Ma délelőtt 11 órakor lesz a Vörös-Kereszt Egylet ünnepélye, melyek során **Fenyő Miksa** fog előadást tartani. A műsort még öv. **Bachmann Fülöp**né, **Biró** és **Nadányi Zoltán** szavatai teszik változatossá. Az előadás iránt nagy érdeklődés mutatkozik.

* **Bérczy Imréné halála.** Súlyos esapás érte az élesdi járás köztisztviselőben álló kiváló főszolgabíróját, **Bérczy Imrét**: neje szül. **Reginer Jolán** tegnap d. u. 4 órakor hosszas szenvedés után elhunyt. Temetése holnap, hétfőn d. u. 3 órakor lesz. A család gyászjelentése a következő:

Alólirottak fájdalomtelt szívvel tudatják, **Bérczy Imrénének**, Született **Reginer Jolán**nak hosszas szenvedés után Élesden folyó hó 24 én délután 4 órakor életének 45-ik, boldog házasságának 29-ik évében bekövetkezett elhunytát. Megboldogult drága halottunk folyó hó 26-án délután 3 órakor a háznál tartandó ima után fog az élesdi ref. sirteremben örök nyugalomra helyeztetni. Élesd, 1915. április hó 24 én. **Bérczy Imre** férje. Öv. **Reginer János**né édesanyja. **Bérczy Ernő** sógora és neje. **Köblös Erzsébet** sógor-nője. Ifj. **Bérczy Imréné**, sz. **László Anna** menyje. **Retezár László** veje. Ifj. **Bérczy Imre**, **Retezár Lászlóné**, sz. **Bérczy Gabi**, **Bérczy Rózsi** gyermekei. **Retezár Palika** unokája. Öv. **Szikszay Józsefné**, sz. **Bérczy Krisztina**, **Márton Ferencné**, született **Bérczy Ida** sógor-nője.

* **Gróf László orosz hadifogoly.** A tegnapi napon az a hír terjedt el a városban **Gróf Lászlóról**, a Szigligeti színház művészeről, hogy az északi haretéren szuronyroham alkalmával elesett. Ez a hír tévedésen alapult, mert **Gróf** nem esett el, hanem sebesülten orosz hadifogságba került. Erről barátjának egy hazairrott leveléből értesültünk.

* **Adakozzunk a vak katonák javára!** A háboruban megvakult katonák javára a prem. r. főgimnázium I. B) osztályu tanulóinak gyűjtése egy ünnepély alkalmából: 22 korona érkezett szerkesztőségünkbe. A kis diákok megható adományát rendeltetési helyére juttatjuk. Eddigi gyűjtésünk eredménye 390 korona 84 fillér. Adományokat állandóan elfogadunk és közvetlenül az Országos Hadsegélyző Bizottsághoz küldünk.

* **Piaci árak a hétre.** A rendőrség a piaci árakat április 25 től május 4 ig a következőkben állapította meg: Tej literenkint városi 28 fillér, piaci 32 fill. Május 1 től városi tej 30 fillér, piaci 32 fill. Főzelékek: Burgonya kicsinyben városi 1 klg. 12 fillér, burgonya piaci 16 fillér, fehér bab 1 liter 60 fillér, tarka bab 1 liter 56 fillér. Savanyu káposzta 1 klg 32 fillér. — Lisztnekeműk: Nullásliszt 1 klg 82 fillér, főzéliszt 48–52 fillér. Kenyérlisztnek kilo-gramonkint 48–50 fillér. Kenyér pékeknél 50 fillér, kereskedőknél 52 fillér. Hal élő kilogramja 3 korona, nem élő 2 korona 40 fillér és 2 korona. Husneműeket a következő árakon árusítják: Marhahus 1 klg 3 korona 20 fillér. Borjúhús hátulja 3 korona 20 fill. eleje 2 korona 80 fillér. Sertéshús 3 korona 20 fillér. Háj 5 korona. Szalonna városi 4 korona 64 fillér, piaci 4 korona 80 fillér. Zsir városi 5 korona 44 fillér, piaci 6 korona. Nagyváradi, 1915. április hó 24. **Rendőrkapitányság.**

* **Halálozás.** **Boros Lajos**né, szül. **Fehér Róza** e hó 24 én reggel 5 órakor életének 67-ik évében meghalt. Temetése 25-én d. u. 5 órakor lesz a Mezey Mihály-u. 4. sz. gyász háztól.

* **Katonai árvák elhelyezése.** Nagyváradi város árvaszékéhez, a katonai árvák keresetjéhez juthatása céljából különböző alkalmazások és foglalkozások lettek bejelentve. Az árvaszék ebből folyólag felhívja a katonai árvák gyámjait, hogy a mennyiben a gyámságuk alatt álló nagyváradi illetőségű, serdült korban lévő, fiu katonai árvákat keresetjéhez óhajtnak juttatni — a rendelkezésükre álló okmányokkal a hivatalos órák alatt jelentkezzenek a városi

árvaszéknél. (Városháza II. em. 39. sz.) Nagyvárad, 1915. április 24 én. Dr Istvánffy Nagyvárad város árvaszékének elnöke.

* **Kitüntetett honvéd százados.** Tudósítónk jelenti, hogy a király Énekes Ágoston 4-ik honvéddalozozredbeli századost a harmadosztályu katonai érdemkereszttel tüntette ki.

* **Egy elesett hős hagyatéka.** A honvédelmi miniszter tegnap rendeletileg értesítette Fráter Barnabás alispánt, hogy dr Kapossy Sándor 4-ik császárvadászezredbeli tartalékos vadászhadnagy az ellenség előtt tanusított vitéz magatartás folytán hősi halált halt. Az elhunyt hadnagy után 96 K maradt, amit katonai járandóságából még fel nem vett. A miniszter arra kéri az alispánt, hogy Kapossy hozzátartozóit ha esetleg Biharvármegyében volnának, kutassa ki és tudassa őket a halálesetről, valamint a hagyatékáról is.

* **A szatmári főkapitányt letartóztatták.** Tankóczy Gyula szatmári rendőrfőkapitányt, akit nemrég a szállítási családokban való részesség miatt felfüggesztettek állásától, a vizsgálat során felmerült terhelő adatok alapján ma letartóztatták.

* **A Vörös-Kereszt Egylet** részére 1915 április 19-től április 24 ig a következő adományok folytak be az egylet pénztárába. Személy Kálmánné a polgári leányiskola által rendezett háborus délután jövedelme fejében 450 K, özv. Torda Ferencné Biharfélegyháza 10 K, özv. Weisz Mórné 10 K, Reich Irén 2 korona.

* **6 % os hadikölcsön.** A Bihar-megyei Takarékpénztár értesíti hadikölcsön jegyző t. ügyfeleit, hogy a végleges szabad címletek pénztáránál átvehetők.

x **Kiadó lakások.** Ősi-tér 14. szám alatt két üzlethelyiség azonnal kiadó. — Kossuth-utca 2. szám alatt két üzlethelyiség azonnal kiadó. Értekezhetni a Polgári takaréknál.

x Egy nagy raktárhelyiség a Szacsavay-utca 11. számu házban AZONNAL kiadó. Értekezhetni a Gazdasági és Iparbanknál.

x **Poloskairtó NOXIN** biztos szer. Ára 1 korona 40 fillér. Kapható kizárólag Farkas István Apolló drogeriájában Rákóczy-ut 7/P.

* **Dusafalva** község határában 300 kis hold legelő bérbeadó. Értekezni lehet a Polgári Takarékpénztárnál Nagyváradon.

x **Köhögés, hurut, rekedtség** lenel használjon hurut szeletkét ára: 60 fillér. Kapható Farkas István Apolló drogeriájában Rákóczy-ut 7/B.

* **Kiadó lakások.** Két szobás utca lakás elő- és fürdőszobával május 1-re kiadó. Szacsavay-utca 8 szám. Ugyanott kényelmesen butorozott utcai szoba előszoba és mellékhelyiségekkel azonnal kiadó. Értekezhetni lehet az Ipartestület hivatalába is.

x **Szeplő-májfolt** ellen megbecsülhetetlen az YPO krém és szappan, mely eltünteti a ráncokat, mittessereket, bőrvörösséget és pattanásokat, ára: 1 korona. Kapható, Farkas István Apolló drogeriájában Rákóczy-ut 7/B. Rimanóczy palota Telefon: 13-02.

* **Három szobás utcai lakások,** a város központjában, I. és II. emeleten előnyös bér mellett kiadók, a Bihar-megyei Takarékpénztárnál, Kossuth-utca 3. sz.

x Mindennemű **molyirtó** szerek és **fertőtlenítő** cikkek legolesóbban beszerezhetők, Farkas István „Apolló” drogeriájában. Rákóczi-ut 7/B.

CIPÓ
ujdonságaim megérkeztek!
Reichard Dezső
Rákóczi-ut. Orsolya zárda épület.

x **Kiadó.** Uri-utca 11 sz. a. 3 udvari nagy szoba, előszoba, fürdőszoba, mellékhelyiségekkel álló modern lakás, májusra.

* **Kiadó város központján.** Üzlethelyiségek, raktárok, műhelyek igen olcsó bérek mellett rövidebb vagy hosszabb időre. Lakások: 1, 2, 3 szobások, mellékhelyiségekkel. Cim: Hegedüs hírlapirodába. Rákóczi-ut.

x **Kiadó lakások.** A kamara székházában, (Teleky-u. 11. sz. a.) az alagsorban 2 műhely helyiség, a földszinten pedig egy garçon lakás kiadó.

* **Kiadó kétszobás és egy szobás lakás** mellék helyiségekkel esetleg butorozva is Körözs-oldal a Bunyitai ligetnél 271 szám alatt, közel a Máv. vízházhoz.

SZÍNHÁZ

Heti műsor.

Vasárnap délután: Szibill.
Vasárnap este: Zsuzsikisasszony. (Feszthy Irénnel.)
Hétfő: Peleskei notárius.
Kedden: Zsuzsi kisasszony (Feszthy Irénnel.)
Szerdán: Kék egér. (E. Kovács Mariska fellépte.)
Csütörtökön: Vörös talár. (Sik Rezsóné Kürti Margit felléptével.)
Pénteken: Kis gróf.
Szombaton: Faust. (Geöthe tragédiája.)
Vasárnap d. u.: 25 ik jubiláris kabaré.
Vasárnap este: A tolonc.

Jubiláris művészt.

Tegnap este a 25-ik kabaréelőadásra a társulat igyekezett elsősorban jó hosszú műsort összeállítani. Ez sikerült is: a 20 műsor szám kihuzta az előadást csaknem éjfélig. Nem kell tehát rossz néven venni, ha a sok szám közt bőven akadt gyengébb dolog is. Volt jobb is.

Kimagasló pontja volt az estnek mindjárt Emőd Tamás „Két gránátosa”. Heine ismert gyönyörű költeményét mintegy folytatva alkalmazza Emőd a jelenre. Igen poétikus, kedves, határozott irodalmi értékkel bír, hatásos szinpadai alkotás. Igen szép a prológja is, ezt külön ki kell emelnünk.

A két gránátost Bihari és Tóth Elek játszották kiváló sikerrel. Előtte Bihari Ákos kis fia, Sanyika szavalta el Heine költeményét németül, magyaros tüzrel, apjához méltó rutinnal és érzéssel. Nagyon sikerült a kis Szücs Gizike tánca és szavalata. Bereczky Gitta amatőr színvonalon felül álló táncot mutatott be. Bihari szépen szavalta Sas Ede A nábob fia című hatásos költeményét. Szabó Böske szóló tánca, Medgyaszainé és Tompa tárcsettőse is tet-

szettek. Sik Rezső egy meglehetősen bizarr verset, de igen szépen adott elő énekes szavaló magánjelenetében. Tompa Kálmán saját versei közül adott elő két-tőt zajos tapsok közt. Az egyiknél a költői tulzás szinte tulragadta a költőművészt a határokon. Akármennyire lelkesedünk is II. Vilmosért, Messiásnak nevezni talán mégis sok a hódolatból. Pásztor Zoltán és Tompa Béla számaikat megtapsolták. Igen gyengék voltak ellenben a humoros élőképek és a befejező kuplák. Boruljon rájuk és elkövetőjükre a feledés jótékony homája. Különösen a befejező stancáknak valóssággal megindító hatásuk volt: a közönség a szó szoros értelemben megszőkött előlük. Erre a függöny is meggondolta magát és befejezte a hossza nyult jubileumot. No de legalább nem panaszkodhatott senki, hogy ebben a drága világban jubiláris előadáson keveset kapott a pénzért.

Legujabb táviratok.
...
Visszavert francia támadások.

Saját árkaikra löttek a franciák.

Berlin, április 24. A nagyfőhadiszállás jelenti:

Nyugati hadszintér.

Az ellenségnek minden kísérlete, hogy az általunk Yperntől északra és északkeletre nyert terepet tőlünk visszafoglalja meghiúsult.

Yperntől északra a franciák egy erős támadása, Yperntől észak keletre St. Julien-nél az-angoloknak egy támadása az ellenség súlyos vesztesége mellett összeomlott. Az Ypern Bixschootei ut mentén és ettől keletre ellenünk intézett egy francia támadást ma reggel ugyanaz a sors ért. A csatornától nyugatra csapataink az éjjel Liserne hegységet rohammal elfoglalták. Az elfogott franciák, angolok és belgák száma 2470-re emelkedett, az összesen 35 ágyú és a hozzájuk tartozó löszereket kívül nagy számú gépfegyvert, számos puskát és egyéb hadianyag jutott kezünkre.

Champagneban a Bolau-sejour mojtortól északra ma éjszaka négy aknával felrobbantottunk egy ellenséges lövész árkot, a franciák e közben súlyos veszteségeket szenvedtek, különösen mivel tüzérségük a saját árkaikra lőtt.

A Maas és a Mosel között a franciák több helyen megismételték támadásaikat, Ailly erdőben a szuronytámadásban mi maradtunk győztesek. Innen tovább keletre egyes helyeken a vonalainkba hatolt franciákat ismét kivertük. A Bois de Pretreben aknával előrejutottunk.

A Vogézekben a köd és hó akadályozták a harci tevékenységet.

Keleti hadszintér.

Keleten a helyzet változatlan. (Min. sajt. oszt.)

Enver pasa a szultán főhadsegéde.

Budapest, április 24. (Saját tudósítónktól)

Konstantinápolyból jelentik, hogy a szultán Enver pasát főhadsegédévé kinevezte.

Beöthy házelnök kitüntetése.

Budapest, ápr. 24. (Saj. tud.) Bolfras báró a király katonai irodájának főnöke, táviratban közölte a házelnökkel, hogy a király legmagasabb elhatározásával, mint huszárszázadost, az ellenség előtt tanusított vitéz magatartásáért a hadiékítményes katonai érdemkereszt harmadik osztályával kitüntette. Bolfras báró táviratában a legmelegebb gratulációját tolmácsolta Beöthynek.

Meghiusult orosz támadások.

Budapest, április 24. (Hivatalos.) A Kárpátokban helyenként heves ágyuharc volt. Az uezsoki szoros szakaszában a nap folyamán itt-ott előfordult előretöréseket mind visszavertük. Az ellenségnek a turkai ut mentén és ettől nyugatra ellenünk intézett éjjeli támadásait újból nagy veszteségek mellett omlottak össze. Egyebekben a helyzet változatlan. *Höfer.* (Miniszterelnökségi sajtóosztály.)

Német aviatikusok működésben.

Budapest, április 24. (Saját tud.) Kopenhágából jelentik, hogy német aviatikusok öt bombát dobtak Varsóra, Lomzára pedig harmincegyet. Több haláleset történt.

Zeppelin gróf kitüntetése.

Budapest, április 24. (Saját tud.) Stuttgartból jelentik, hogy Vilmos császár Zeppelin grófnak az első osztályu vaskeresztet adományozta.

Erős harcok Bukovinában.

Budapest, április 24. (Saját tud.) Bukarestből jelentik, hogy az osztrák-magyar offenzíva Bukovinában a határszélien tovább halad. Heves harcok vannak a Dnyeszteren való áttörés körül. Szereth betorkolásánál, Csernovitztól északra az oroszok erősítéseket kaptak.

TÁNYÜGY

Évzáró vizsgák a pincér-, fodrász iskolában. A nagyváradai iparosanonciskolával kapcsolatos pincér-, fodrász szakiskolában az évzáró vizsgálatok f. hó 27-én, kedden és 29-én, csütörtökön délután 3-6 óráig fognak megtartatni a Darvassy-féle nagypiaci bérházban. És pedig 27-én kedden délután 3-6-ig az első és második osztályok elméleti vizsgája, 29-én, csütörtökön 3-6-ig a harmadik osztály elméleti és az összes osztályok gyakorlati vizsgája. E vizsgálatokra az iparok. biz. tagjait az Iparfestületet s általában az érdeklődőket ez uton hívja meg az *Ipariskola igazgatósága.*

SZERKESZTOI PÓSTA.

B. G. Szatmár. Köszönjük az értesítést. Ennek megfelelőleg készséggel helyt adunk annak a helyreigazításának, hogy *Tarkóczy Gyula* nem szabadkőműves. Közljük azt az értesítést is, hogy *T. Gy.* ha hibás is, de inkább áldozat, mint bűnös. A valószínűtlenben majd a bíróság lesz hivatva kideríteni.

A szerkesztésért ideiglenesen felelős:
Dr. PAPP KÁROLY.

Pályázati hirdetés.

A m. kir. honvédelmi miniszter ur 73910—1915. sz. körrendelete értelmében ezennel közhírré teszem, hogy a cs. és kir. hadapródiskolában magyar honos ifjak részére fönntartott és az 1915—16. tanév kezdetén betöltendő magyar állami alapítványi, magán alapítványi és tandíj fizetéses helyekre vonatkozó pályázati hirdetés, melyben a felvételi feltételek, a megkívánt előtanulmányok, az 1915. évi július 12-ig okvetlenül beadandó folyamodványok benyújtása, felszerelése s a felvételi vizsgára vonatkozólag foglaltaknak, felvilágosító adatok a városi tanács katonai ügyosztályában (Városháza II. emelet 31. számú szoba) a hivatalos órák alatt megtekinthetők. — Egyben miután a honvédelmi miniszter ur idézett rendeletében felhívta a törvényhatóságot, hogy igyekezze társadalmi uton is odahatni, hogy a lovassági és tüzérségi hadapródiskolába való felvételre a magyar ifjak nagyobb számban pályázzanak, mert ezeknek a hadapródiskoláknak párhuzamos magyar osztályai csakis akkor állíthatók fel, ha azokba elegendő számú magyar ifju is jelentkezik, erre a körülményre az érdeklődő szülők figyelmét nyomatékosan felhívom. Nagyvárad, 1915. április 15. *Eleméry Ferenc,* katonai tanácsnok.

Pályázati hirdetés.

A m. kir. honvédelmi miniszter ur 74684—1915. számú körrendelete értelmében ezennel közhírré teszem, hogy a budapesti m. kir. állatorvosi főiskolában hivatásos honvéd állatorvosi tisztviselőkké leendő kiképzés céljából pályázók felvétele tárgyában kiadott pályázati hirdetés szerinti ezen főiskolába 5 egyévi önkéntessé még fel nem avatott pályázók vétetik fel a városi tanács katonai ügyosztályánál (Városháza, II. em. 31. sz. szoba) a hivatalos órák alatt megtekinthető. Nagyvárad, 1915. évi április hó 15-én. *Eleméry Ferenc,* katonai tanácsnok.

x Kiadó lakás. Arany János u. 7. szám alatt négy szoba, hall s mellékhelyiség gekből álló modern lakás május 1-re kiadó. Ertekezhetni a Polgári Takarékpénztárnál Kossuth-utca.

*** Ingatlan eladás.** Nagytelek-utca 31. szám alatti ingatlanunk (lakóház nagy telekkel) jutá-ayos áron azonnal eladó. Részletes feltételek megtekinthetők Kossuth-utca 3. szám alatti irodánkban. *Hungária építőgyár r.t.*

Katonai ruhákat

az összes fegyvernek részére, **a mai árakon alul** előírás szerint és gyorsan készít **Darabont Gy. és Tsa** elsőrendű polgári és katonai ruházati intézete. A legfinomabb szövet különlegességek, öltöny és téli kabátokra felöltökre állandóan raktáron. Nagyvárad, Szilágyi-Dezső-u. 6. Sonnenfeld palota. Telefon 980. szám.

Hirdetés.

A magyar kir. honvédelmi miniszter ur 73900—1915. számú körrendelete folytán közhírré teszem, hogy az 1897. évi XXIII. t.-c. értelmében szervezett magyar kir. honvédhadapród iskolában az 1915—16. tanév kezdetén betöltendő magán alapítványi és tandíj fizetéses helyekre vonatkozó pályázati hirdetés, mely szerint felvétel az 1915—16. tanévre egyelőre csak a pécsi honvédhadapród iskolába történik, s a felvett növendékeknek a pécsi és nagyváradai hadapródiskolák között leendő felosztása csak a háboru befejezése után fog eszközöltetni, a városi tanács katonai ügyosztályánál (Városháza II. emelet 31. számú szoba) a hivatalos órák alatt megtekinthető. Nagyvárad, 1915. április 15. *Eleméry Ferenc,* katonai tanácsnok.

A már 70 év óta fennálló
LÉVAI-féle

SIRKÓ

raktárt

és

KÖFARAGÓ

műhelyt

az érdeklődő közönség szives
figyelmébe ajánljuk

Rákóczi ut 20 számú telepünkön
sirkerítések kovácsolt vasrác-
ból is készíttetnek.

Világszerte utánozzák a

Szent István Duplamalátasört

de sikertelenül, mert minősége utólérhetetlen. Óvakodjék tehát az értéktelen utánzatoktól, kérjen mindenütt kifejezetten

Szent István Duplamalátasört

és ügyeljen mindenkor a

**Szent István
védjegyre.**

Főraktár: **KOLLINER D. és FIA** cégnél Nagyváradon, Pável-utca 26.
TELEFON 75. Kapható minden füszer és csemegekereskedésben.

Nagyvárad város tanácsa katonai ügyosztálya
9402—1915. szám.

Hirdetmény.

A m. kir. honvédelmi miniszter ur 2000—1915 eln. számú körrendelete folytán ezennel közhírré teszem, hogy a Nagyváradon tartózkodó 1873, 1874, 1875, 1876 és 1877 évben született B. alcsoztályú népfelkelésre kötelezettek bemutatató szemléje Nagyváradon 1915 évi április hó 29-én, 30-án és május 1-én fog megtartatni a következő sorrendben:

1915 évi április hó 29-én csütörtökön, a Nagyváradon tartózkodó 1877, 1876, 1975, 1874 és 1873 években született nagyváradai illetőségű népfelkelésre kötelezettek;

1915 évi április hó 30-án pénteken, a Nagyváradon tartózkodó idegen illetőségű 1877, 1876 évi születésű, valamint az 1875 évi születésűekből az A—K kezdőbetűig bezárólag tartózkodó népfelkelésre kötelezettek;

1915 évi május hó 1-ső napján szombaton a Nagyváradon tartózkodó idegen illetőségű 1875 évi születésű népfelkelésre kötelezettek L—Z. kezdőbetűig, az 1874 és 1873 évi születésű népfelkelésre kötelezettek, továbbá azok, a kik állítási kötelezettségüknek egyáltalán nem tettek eleget s végül azok a népfelkelésre kötelezettek a kik az 1914 évi október 15—18-án, az 1914 évi december 12—22-én, 1915 évi január 4. és 25. végül az 1915 évi március 10—17-én tartott népfelkelő bemutatató szemlékről bármily okból elmaradtak.

Ennek folytán felhívom a fentirt születési évfolyamhoz tartozó népfelkelésre kötelezetteket, hogy a meghatározott napokon mindenkor reggel 8 órakor a Lázár Vilmos-utca 3 sz. a. (volt esendőriskola) sorozó teremben tisztán, lehetőleg megfürödve, tiszta és rendes öltözetben okvetlenül jelenjenek meg annál is inkább, mert a meg nem jelenők karhatalommal vezetettek elő s ezen felül bünvádi uton is felelősségre fognak vonatni.

Azok a népfelkelésre kötelezettek, kik a bevett és törvényesen elismert vallásfelekezetei papjelöltjei és a véderőtörvény 29 §-a szerinti kedvezményt igényelhetnék, ebbeli igényüket a népfelkelési bemutatató szemle bizottság előtt érvényesíthetik.

Azok, a kik a véderő törvény 21 §-a értelmében az egyévi önkéntesi kedvezményre igényel birtáznak tekintet nélkül arra, hogy mikor szereztek meg középiskolai képzettségüket kérhetik, hogy a háború tartama alatt az egyévi önkéntesi karpaszományt viselhessék.

Az orvosi állatorvosi vagy gyógyszerészi tanulmányokat, illetőleg állatorvosi vagy gyógyszerészi gyakorlatot folytató népfelkelésre kötelezettek alkalmasságuk esetén egészségügyi szolgálatra vagy segédszolgálatra való esetleges beosztás végett tanulmányaikat illetőleg foglalkozásukat igazolni tartoznak.

Azon népfelkelésre kötelezett, aki ezen behívási parancsnak nem engedelmeskedik s a bemutatató szemlén nem jelenik meg, amennyiben mulasztása nem véletlen vétséget követ el, ha azonban a mulasztás 8 naponál tovább tart a cselekmény büntetést képez. A vétség büntetése: egy hónaptól három hónapig terjedő fogság, a büntetést: hat hónaptól két évig terjedő börtön.

Nagyvárad, 1915 április 7.

Eleméry Ferenc,
katonai ügyi tanácsnok.

x Kiadó lakások. Kossuth-utca 6. sz. alatt kétszobás lakás azonnal kiadó. — Kossuth-utca 2. sz. házban két kétszobás lakás kiadó. Értekezhetni a Polgári takarékpénztárnál.

2508—1915 eln. sz.

Pályázati hirdetmény.

Nagyvárad város törvényhatósági bizottsága az I. aljegyzői állás betöltése folytán megüresedett II-od aljegyzői állásnak választás útján leendő betöltését a f. évi május havi rendes közgyűlés napirendjére tűzvé ki, felhívom mindazokat, a kik a IX-k fizetési osztályba beosztott 2600 korona fizetés 500 korona személyi pótlék és 800 korona lakpénzzel javadalmazott II-od aljegyzői állásra pályázni kívánnak, hogy pályázati kérvényüket szabályszerűen felszerelve, Nagyvárad thjf. város főispánjához méltóságos Hlatky Endre urhoz mint a kijelölt választmány elnökéhez címezve, hivatalomnál (Városháza I. em. 4. sz.) folyó évi május hó 8-ik napjának d. u. 5 órájáig annyival is inkább adják be, mivel elkésetten beadott, vagy később fel nem szerelt kérvények figyelembe vételni nem fognak.

Nagyvárad, 1915. április hó 16.

Rimler Károly,
polgármester.

Nagyvárad város tanácsának árverési küldöttségétől.

5420—915.

Árlejtési hirdetmény.

A városi tanácstól nyert megbízás folytán a honvéd tüzér laktanya belső területén végzendő kavicsolási és köröskő burkoló munkák vállalatba adása czéljából folyó évi április hó 29 napján d. e. 10 órakor a városháza bizottsági termében nyilvános árlejtést fogok tartani.

A vállalatba adandó munkálatok a következők:
a) Makadamszerű kavics burkolat készítése köröskőből.

b) Rostaalj terítése körös kavicsból.

c) Köröskő burkolat készítése.

A munkálatok a munka átadásakor azonnal megkezdendők és az összes munkák az első munkaszakasz átadásától számítva legkésőbb három hónap alatt befejezendők.

Vállalkozó munkálatait a fővállalkozó előrehaladása arányában tartozik elkészíteni, az utolsó területész átadásától számított négy hét alatt azonban az összes hátralevő munkálatokat befejezni tartozik. Ehez képest a három havi befejezési határidő esetleg meg fog hosszabbítani.

Bánatpénzül az ajánlati összeg 5 százaléka teendő le a városi házipénztárba.

A bánatpénz készpénzben, vagy óvadékképes értékpapirokban tehető le.

A bánatpénzt az ajánlathoz csatolni nem szabad, hanem a bánatpénz letételét igazoló nyugta vagy annak közjegyzőileg hitelesített másolatai csatolandó az ajánlathoz.

Az ajánlatok csak írásban alulírott küldöttség elnök kezéhez 1915. április hó 29 napjának délelőtt 10 órájáig adhatók be. Az ajánlatok a nyilvános árlejtésben fognak felbontatni. Az ajánlatok 1 koronás bélyeggel látandók el és csak szabályszerűen kiállított és pecséttel lezárt sértetlen borítékban elhelyezett és közvetlenül vagy pósta útján beadott ajánlatok fognak tárgyalás alá vétetni. A borítékban megjelölendő a munkálat, amelyre az ajánlat vonatkozik.

Ajánlat csakis az egységáruk megjelölése mellett tehető, ebből a célból a város ártételekkel ki nem töltött költségvetéseket bocsájt a pályázók rendelkezésére vagyis az ajánlattevőknek maguknak kell azon egységárukat kitűntetni, melyek mellett a munkálatok végrehajtását kötelezik.

A fenti vállalatra vonatkozó általános és részletes feltételek ártételekkel ki nem töltött költségvetések és tervek a városi mérnöki hivatalnál a hivatalos órák alatt megtekinthetők és a feltételek és költségvetések egy koronáért megszerezhetők.

Minden ajánlattevő ajánlatában világosan kitenni köteles, hogy jelen hirdetményt, az árlejtési feltételeket, ártételekkel ki nem töltött költségvetéseket és terveket ismeri és azokat magára kötelezőnek elfogadja.

A közszállítási szabályrendeletnek a hazai gyártmányok és magyar honos műszaki erő stb. alkalmazására vonatkozó határozmányai minden ajánlattevőre feltétlenül kötelező. Az összes munkálatok csak egy fővállalatnak adatnak ki, miért is egyes munkanemekre tett ajánlatok figyelembe vételni nem fognak.

Az ajánlattevő tett ajánlata azonnal és mindaddig kötelezi, míg az ajánlatok felett a végleges döntés meg nem történik, ellenben Nagyvárad városát csakis az árlejtés eredménye felett hozandó határozat jogerőre emelkedésével kötelezi.

Ama pályázók, kik ajánlatuk benyújtásakor a várossal még üzleti összeköttetésben nem állottak, illetve a városi hatóság előtt még ismeretlenek, tartoznak szállító képességüket és megbízhatóságukat azon Kereskedelmi és Iparkamara bizonylatával igazolni, melyhez vállalatuk telepe szerint tartoznak.

A város közönsége fenntartja a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok között az ajánlott árakon tekintet nélkül szabadon választhasson, esetleg újabb árlejtést tartthasson.

Nagyvárad, 1915. április 12.

Komlóssy József,
tanácsnok, küld. elnöke.

Nagyvárad város VILLAMOS MŰVE

Iroda és raktár: NAGYVÁRAD, Vár-tér 1.

Értesítjük a t. közönséget, hogy a

Wolfram lámpák

ára olcsóbb lett, Wolfram és egyéb izzólámpák nagy raktára legolcsóbb áron a közönség rendelkezésére áll. Telefon rendelés ráfizetés nélkül házhoz szállítjuk.

Egész éjjel ügyeletes szolgálat.

Költségvetések ingyen.

Telefon szám 514.

Elvállaljuk villamos világítási és erőátviteli berendezések felszerelését.

Üsillárok,

izzólámpák

állandóan nagy választékban kaphatók.

Villamos motorok

1/4 lóerőtől minden nagyságban.

Főszerelő telefonja 55. sz.